

עידן מזל דלי

צריך למצוא מוצא. הוא מכביד עלי, מצמיח אותי לאדמה ואל גופה של לילית ומונע ממני את הגאולה. כל היום שלי סובב סביבו. בבוקר אני מבטיח לעצמי נזירות וטוהר עד קץ, שיאפשר לי לכסות בטהרה את הבדים הגדולים בדמויות וצורות מהקבלה ולשלב ביניהם את האותיות הקדושות. בצהריים אני אוכל את המזונות הכשרים, המבטיחים אוגות וחשיבה חיובית ואולם מיד כשהשמש מתחילה לשקוע, אני רואה בדמויני רק את המערה השעירה של לילית הארורה. היא מחייכת לי. היא קוראת חרש בשמי. היא מתחבאת ומתגלה חליפות. משחקת איתי את המשחקים הבזויים שלה.

אני מסב את פני, לא לראות אותה, מורח על הבד בסיס, מחליק אותו ביד הרועדת שלי, שנעה בתנועות מעגליות, והגבשושיות שהשפכטל מותר על הבד מתכהות. וכשאני חוזר להביט בבד, אני רואה את הגיזה השחורה, הפעם על הבד המונח לייבוש, שצירתי אתמול, והתשוקה שלי פורצת באחת וכל הרהורי החטא שבים וממלאים את גופי וראשי עד להשתגע. העור נמתח עד כאב. האיבר מאמלל אותי, מושך דמי עד כי ירא אני שלא ייוותר לי דבר ליתר צורכי הגוף. עד הערב אני מבין שאין מפלט. אני מטלפן ליפעת, הכותבת שירים עצובים בקדושה חילונית. כשהיא מביטה בי בהתגרות כשל לילית, היא אומרת לי, זו תפילתי החילונית. תכניס את זה לראש המתוקי שלך כאילו, כן, יש גם קדושה חילונית, חבל על הזמן. גם את התפילות החילוניות שלה היא כותבת בשפה הקופצנית, כתנועות הגוף שלה.

אנחנו הולכים לקונצרט במוזיאון או לסרט בסינמטק, שזה, לדברי לילית היפה, החינוך החילוני שלי. את האמת רק אני יודע, זה המחיר שאני משלם על סיפוק יצרי הסורר ואני חסר סבלנות, מחכה שהבילוי יסתיים כבר, שנוכל ללכת אליה. מאז שפגשתי את הלילית אפילו למדתי לאהוב את המוסיקה האשכנזית. בעיקר את באך. יש במוסיקה שלו קדושה ולא מפריע לי שזאת קדושה נוצרית. הטוהר של הצלילים השמימיים הוא טוהר גם אם הוא נוצרי או מוסלמי; הוא נכתב מתוך אותם נימי הנפש ומתעלה מעל כל שפות הערלים. לא אחת ניסיתי לצייר את טוהר הצלילים ותמיד חתכתי בזעם כואב את הבדים שלא צלחו לספוג את הקדושה, אך אינני מתייאש. יום אחד אצליח לתאר את הצלילים המרחפים סביב ראשי, המתעלים לפסגות של רוחניות נאצלת. הסרטים הצרפתיים הישנים עדיין לא מובנים לי. אולי במשך הזמן אלמד לאהוב גם אותם. אבל תמונה היא תמונה, גם אם היא בשחור לבן, הקומפוזיציה, הוריימה - הסיפור, גם אם אינו מובן, הוא סיפור. והתמונות שלי, מי מבין אותן? הרי בקדושה גדולה אני מניח את הצבע על הבדים הגדולים.

אחר כך, בביתה של יפעת, אני רוצה להישאר בתוכה, מוקף בתלתלים השחורים שלמטה והחזה שלי המרופד בתלתלים השחורים שלמעלה כשהיא משמיעה את קולות העונג המזורים והמסעירים שלה והיא לוחשת, נשבעת לך שלא ראיתי אף ימני כאילו בגובה מטר תשעים, כמוך, ממש סוף הדרך.

כל משפחת כהן מהכפר תנעם, אני מספר לילית, היו גבוהים. אלוהים עשה אותנו גדולים, היה אומר לי סבא סעדיה, שעלה ארצה על כנפי נשרים מתנעם, הוא נתן לנו קומה ואון שנשיב עטרה למקומה. סבבה, און בעטרת הפין המתוק שלי! צוחקת לילית לתוך עורי וההבל החם מזקיף את הכסיל חדל הבינה ורב פעלי החטא.

לא לילית, אני עוצר, מתחרט שפלטתי את שמה הסודי, רואה בעינייה את העלבון, נושק לה בהתכוונות אמיתית, לא יפעת יפה שלי. אני מביט לתוך עיני האיילה של לילית ובוהן אם יש סליחה במבטה, הביני, אלוהים הצמיח אותנו גדולים, עזי גוף ואון הנפש, למען נתגנב לכפר הערלים ונחזיר את עטרת הכהנים לבית הכנסת שלנו בכפר. סבא של סבא של סבא שלי, גם הוא היה בעזי הנפש מזרע הכהנים, אך לא צלחה דרכו. לכשאיטהר אשיב אני את העקסה הקדושה שגולו הערלים, לקשט את בית הכנסת הישן. לא לחינם קראו אותי על שמו של סב סב סב סבי ששמו היה אמנון.

אתה רוצה ליגיד שכאילו תחזור כל הדרך לתימן בשביל תתכת קרמיקה שבורה?

מה מבינה לילית היפה שלי ביעוד ובקדושה?

פעם ביקשה יפעת שלא אשאיר אותה לבד באמצע החלום. נשארתי לישון. חשבתי שבבוקר אתגנב אל המערה הכמוסה שלה ואשאר שם עד הערב, ויום אחד בחיי לא ארצה מלבדה דבר, אבל טעיתי. אי אפשר להישאר במערה עד אין קץ. אחרי מעשה הטומאה המענג, האיבר הסורר מתכווץ עד שהמערה גדולה עליו מונים רבים והוא מגורש מגן העדן בבושת פנים. אז אני נשאר עד כל הלילה כשהאיבר הטמא ספון במערה אך הוא גולש החוצה. אחרי כמה דקות אני כבר עומד בחדר האמבטיה של יפעת, חומק מן החזיות ומתחתוני המשי התלויים בכל מקום, מגסה להתגלח בסכין גילוח של בנות, בודק איך אפשר לחתוך את האיבר הבוגדי והמבגיד בסכין גילוח חד פעמי ולא מצליח אפילו לפצוע את עצמי. יפעת מוצאת אותי בוהן בין השחור, המזדקף לכבוד כניסתה של לילית, אחוז בכף ידי כראש תרנגול הכפרות בידי השוחט והמאכלת הוורודה שלה מונפת בידי השנייה. לא מספיק שאתה מה זה מדבר בעברית הביורית שלך שאנלא יודעת אם לקחת אותה מהקבלה שאתה מתעסק איתה או שהיא כאילו מלפני כל המלחמות עולם, מלחמות התימנים ביהודים ומה לא ואתה כאילו עושה לי עקדת יצחק בבית שלי? יפעת צחקה צחוק גבוך ואחר כך התחילה לבכות. ככה זה בנות. צוחקות ובוכות ואף פעם אי אפשר לדעת מה יוליד רגע. היא מחבקת אותי - אמנוני שלי! מה אתה חושב שאתה הולך לעשות למתוקי שלי? אתה מה זה גבולי - בידיים הקצרות שלה, שלא מצליחות להקיף את גופי הרוה והארוך, ולוחשת לי לתוך הטבור, בחיים, אבל ממש, בכל החיים שלי שלא אראה אותך עושה כאלה דברים.

*

אמנון מרגיש את בטן הסוס מרטיטה בין רגליו. הוא חש כל שריר, המכסה את צלעות הבהמה המרהיבה, מפרפר מתחת לעור הבוקה המתכוונן לצאת מתוך ההתגלמות, חובק פִּירְכוּי את גוף החיה המצטמרת מהתרגשות. מלמעלה הוא רואה את כל קישוטי הפיליגרון שאביו צרף במיוחד עבור הסוס שהתפקיד הקדוש יועד לו. מיום צאתו

ממתין שדייסת המשחה תתייבש ובקוצר רוח מניח את צוהב הזריחה בשכבה עבה ובמשיכות מכחול מעוגלות על המשחה שהתייבשה. שמש ענקית פורצת להפיץ את אורה בעולם. אני עובר אל הבד המתוח על מסגרת העץ, שלפני כמה ימים פרץ בה אור הזריחה, ובודק אם השמש שלה יבשה כבר. הבד מוכן וניתן לצייר את הלהבה הלוהטת שתשרוף את הטומאה. אני מניח את הכרמיל בתחתית הימנית של הבד, בסכין ציירים אני מושך כלפי מעלה את הלהבות, מעל האודם אני מוסיף

איור: מיכאל בסר

לבערה את הלשונות הצהובים ומניח את הבד, שהמדורה המטהרת תתייבש.

אני טובל את המכחול הדק בדיו, ומתחיל לכתוב על המדורה מלפני שבע, את האותיות היוצאות מהזריחה הזוהרת. אני רוצה שהמילים "עידן דגים" ישרפו בלהבה. עידן שהתחיל עם מניינם של הערלים ויימשך עד קץ שנה ארוכה זו, שלילית שלי קוראת לה - סוף המילניום. אני חייב לשאוף להקרבה ובגינה יזנחו כולם את האלילות לטובת התפיסה של האלוהים הקדוש, האחד והיחיד. ואז, בכניסתה של שנת 2000 למניינם, בפתחו של עידן הדלי, שהנו ערש פריחת העידן הרוחני הטהור וההתחברות עם העולמות העליונים, כל העולם יטהר וישוב אל עידן העדן המקודש. את האותיות המבשרות את בוא העידן השמימי אני מניח על הבד כהמשך לקרני שמש הקדושה. סב סב סב של סבי, אמנון, הקדים ויצא להשיב את הלוחית עם הכתובת הקדושה. הוא הקדים במאה שנים. שנת תרפ"ט לא היתה השנה הנאותה.

עכשיו העת.

אני יודע.

כתיבת האותיות תהיה בעזרי.

האותיות השחורות ממאנות לי. השמש דומעת בשחור, מאוכזבת על שלהבתה רק ממיסה את הדיו ואינה מטהרת. בסחבה אני מנגב את כבי האותיות ומנקה את המכחול. עוד לא בא הזמן. אני חייב לצום שלושים ושישה ימים. לא לעלות חודו של תער על גופי במשך שבעים יום נוספים ולהקריב הקרבה גדולה, להימנע מהעולם הגשמי.

ומה היא הקרבה גדולה מהקרבת האיבר המכור לסיפוק יצרו האפל? עכשיו הזמן. הרי לא בכדי חל יום הולדתי הלו', כמניין צדיקי העולם, דווקא בסוף עידן דגים. זה הזמן לעקוד את איבר החטא ברצועת עור

מבטן אמו מטופל הסייח במסירות גדולה. אוכל מזונות משובחים, לא ניתן לו להשתובב עם רעיו באחו, שמא ייפגם גופו, האמור להיות מושלם וללא מום.

אמנון שומע את צליל פעמוני הכסף ורואה את נחירי הסוס מתרוממים ומרעידים. הרטט מזהיל שוב את הפעמונים המחוברים לשרשראות היורדות ממצחו של הסוס אל הרתמה, קלועות ביד אומן. הסוס מניע ראשו לצדדים ואחר כך מעלה ומטה, לקצב לעיסת הגת האטית של אמנון, ובאחת מתרומם על רגליו האחוריות בתעוזה עצבנית, כשהוא נזהר שרוכבו לא יחליק מטה והוא צונף בקול. קצף לבן נצבר בשולי לועו והוא מעמיד את רגליו הקדמיות על סף המסגד. אמנון נזכר בסב סב סב, יחזקאל הגבוה, שיצא להשיב את הלוחית הקדושה בסתיו של שנת תקנ"ט, אך כל שצלח היה להרוג כ"ט ערלים.

אמנון שולף את חרבו, מניף אותה עד שהיא בוצעת את האוויר באבחה חדה, בצליל ארוך ודק כצלילו של המסור שאחיו סעדיה אוהב להפיק ממנו צלילים מייבבים.

מפתח המסגד רואה אמנון את המתפללים על ברכיהם כשפניהם למקה והם לועסים בלאות את מנת הגת היומית. על העמוד הצפון מערבי, מקובעת הכתובת העברית הקדושה, שנלקחה לפני מאות בשנים מבית הכנסת של תנעם, כפרו של אמנון, ונקבעה במסגד של הערלים, בית אל-חאצ'ר המצוי מספר מאות פרוטות מצפון לצנעה. מדוע נוקקים הערלים לכתובת בעברית המונה את משמרות הכהונה המתייחסות לאהרן הכהן, אחי משה, ולעלי הכהן משילה, אם לא על מנת להשפיל את היהודים? חושב אמנון.

גאוה וזקפת את גוו וקצב לעיסתו גובר בעודו מהרהר וסוקר שוב את הכתובת העתיקה, החקוקה על הלוח הקטן, הקבוע על עמוד האבן, והוא לוחש לעצמו: אשרי הגבר היוצא להשיב אבדה וגזל ולא ירא תרף נפשו.

אמנון מלטף שוב במבטו את הכתובת הנחשקת ורוקם מזימה איך יבוא אל העמוד הנכסף. הוא מחשב כמה ערבים יצטרך להרוג עד שיגיע למטרתו. נראה שנפלה בחיקו משימה קשה. האחריות מסעירה את דמו ולבו מתחיל להלוט מתחת לגלימת המשי. הוא נוכח לדעת שאחד המתפללים הבחין בו. הערבי נרעש ולוחש משהו לאוזן שכנו. אין מפלט, חושב אמנון ומדהיר את סוסו לתוך המסגד פנימה.

צליל פעמוני הכסף מעיר את המתפללים מרפיונם מדבקות התפילה בשעה החמה, והם מתפורים במהירות אל פינות המסגד, צועקים, "המשוגע עם החרב המגולפת!" ורק אחד עוצר להרף במבע אומלל, שואל את חברו, "איפה החרב השמן של המשוגע?" וחברו עונה לו תוך מנוסה, "אולי יבוא כשייגמר חום אחר הצהריים."

*

כשאני חוזר מביתה של לילית, אני זורק את כל הבגדים שעלי לכביסה, מטהר את הגוף במקלחת, תחת המים החמים הזורמים על ראשי, על הבשר הנואף, ואני מסבן ושוטף כל איבר חוטא שלוש פעמים, כנגד מידת ברכת הכהנים המשולשת. ככוונה גדולה אני מסבן שוב את כל קפלי העור שמא נותר צל צלו של חטא ביניהם, שוטף שוב שלוש פעמים, הפעם כנגד האבות הקדושים, לובש את גלימת המשי שחייטו של המורי בכרם תפר לי, בלוחשו פסוקים קדושים, קושר למותני את האבנט, שיחלק ויפריד בין התבונה לחטא. אני מתבונן בבד הגדול שמתחתי על מסגרת העץ ומרחתי עליו את הגרונד, והוא רק ממתין למכחול ולצבע. ראשית אני מניח על הבד את משחת העיצוב הרכה וחורץ בה תלוליות וגאיות, לעבות את חומריות השמש וקרניה. אני

של בהמה טהורה. לקשור את האיבר במקום צמיחתו עד שישחיר. עד שינשור מגופי ויותר אותי מטהר.
 ריח חילקה עולה ממטבחה של תמר השכנה. געגועים למטבחה של אמא חונקים את גרוני אבל אני אוטם את אפי ושוכח מיד.

*

אחרי שעות של הליכה בין הסמטאות של התקווה, שכולן נראות אותו דבר, פתאום, כאילו בשלוף, אני מוצאת את הדירה של אמנון. אני מה זה דואגת. בלי שום רמז נעלם. שלושה חודשים לא ראיתי אותו. הטלפון שלו מנותק. ב-144 לא יודעים כלום. בְּפִי־סֵפֶר שם לימד לצייר שְׁמֵשׁ יָלֵד בֵּית, דואגים גם. תיבת הדואר שלו מלאה. אני מוציאה חשבונות טלפון חשמל ועירייה. כמה מכתבים ממשרד החינוך, שום דבר מיוחד, אבל כל המוזרויות מגבירות את ההעלמות שלו. קצת מפחיד כאן בתקווה. לא יודעת מי זה מה. אני כאילו בלשית. אחלה של מקום מצא לעצמו להיעלם. או מה אם הוא תימני, למה מה, לא ישכירו לו דירה בסביבה טובה? למה הוא לא יכול לגור - איך הוא קורא למרכז היפה של תל אביב עם הבתים היפים האלה - הרחובות של הכזה והכאילו?

אני עולה בהירות במדרגות. מזהה את הדלת לפי המוזוזה היפה שקניתי לו לפני שנה. כמה נלחם בי כשרציתי לבוא לתלות אותה על המשקוף. הוא בטח חתך את עצמו ושוכב מת בתוך שלולית דם. אני משתדלת לא לנשום, מקשיבה. יש משהו בבית. אולי זה חתול? לא יכול להיות. הוא מה זה שונא חתולים. ולמה אני חושבת עליו כמי שהיה? זה לא חתול. משהו מסתובב שם. אני מצלצלת. התהודה של הפעמון כאילו באה מחלל ריק. אין תשובה. אני מחכה עוד, מצלצלת ואחר כך דופקת בדלת. הצעדים כאילו משתתקים בחדר הזה שאִפְפֵּעַם לא ראיתי. עכשיו אני מה זה בטוחה, הוא שם אבל לא פותח. אני דופקת בכוח בשתי הידיים ומתחילה לצרות, זה רק אני אמנון. רק אני! תפתח לי! אני לא הולכת עד שאתה לא פותח לי! אני ממתינה כמה דקות. מתיישבת בלי לנשום על המדרגה שמובילה כאילו לקומה השלישית. אחרי כמה דקות אני שומעת רעש ליד הדלת, הוא בטח מסתכל בעינית לראות אם הלכתי. לאט מסתובב המפתח במנעול הדלת, אני שומעת שהוא מזיז איזה בריח וחרוץ קטן נפתח. זריז אני קמה ומכניסה רגל בין הדלת למשקוף. על המקום אני חוטפת מכת ריח ישר בפרצוף, מה זה ריח ג'יפה. הוא מביט בי. זה כאילו לא הוא אבל גם כן. צמח לו זקן פרוץ, שחור עם כמה חוטי כסף, והוא לועס מסטיק, משהו שאף פעם קודם לא ראיתי אצלו. הוא לובש גלבייה לבנה. הלחיים שלו שקועות. עיניים מוטרפות מביטות בי בבהלה. אני לא מצליחה להתאפק ובוכה. הוא אומר לי, לכי הביתה לילית, אני בטהרתי, לא אוכל להיטמא עוד. אני דוחפת את הדלת בכוח ונכנסת פנימה. הוא בורח ממני מהר, נוהר שלא אגע בו. אני בפנים. סוגרת אחרי את הדלת. מביטה סביבי. על הקירות נשענים בדים ענקיים כמעט עד התקרה, כמו במחסן. איך הוא הכניס אותם לכאן? על כל הבדים מצוירת שמש ומלמטה אש אוכלת אותיות שנוזלות מהאש. לא מצליחה לקרוא או להבין.

- למה אתה קורא לי לילית, אמנוני שלי?
 - את מפתה אותי. את מרחיקה אותי מהייעוד שלי.
 - אבל אני אוהבת אותך, אמנוני. ואתה אותי. אמרת, כאילו יותר מפעם.

- לא. אני רק מתפתה. עכשיו לכי לפני שיבוא ממשרד החינוך להשמיד לי את כל הציורים שלי.

אני מביטה סביב. אפילו החלונות מכוסים בבדים הענקיים. כמה מהבדים חתוכים, פצועים באלימות כמו בסכיף חדה. על השולחן חרב

עתיקה עם ידית כסף משובצת אבנים. הלהב שלה מעוגל. כמה חוטים צבועים דבוקים לשפיץ שלה. אני מביטה שוב בעיניים שלו. הוא ממשיך ללעוס את המסטיק הטיפשי שלו ואני שואלת אותו, אמנוני שלי, ממתי אתה לועס מסטיק? אמנוני שלי מחייך פתאום, מין חיוך כאילו ביישני והוא פותח את הפה ומראה לי איזה גוש ירוק כזה שיש לו בפה. לא, אני חושבת, זה כאילו ממש לא מסטיק, אבל מה זה? פתאום אמנוני נראה לי כמו אותו הסבא הזה שלו, שסיפר לי עליו כל כך הרבה, זה שנכנס למסגד להרוג ערבים. וכשאמנוני סיפר פעם שהמורי אסר עליו להתעמק בקבלה לפני גיל ארבעים כי סופו יהיה מר, עכשיו אני פתאום מה זה מבינה את זה. אני לא יודעת אם לבכות עליו או עלי, קר לי בלב ורטוב לי בעיניים. הלב שלי מתפורר ונופל לי לתחתונים בהתרסקות אשית. והכאב. והבור שנפער לי בחזה והריק. לא יודעת אם לברוח או לנסות לעזור. מה אני כבר יכולה. אני מרגישה איך העצמי שלי בורה לי מהגוף כאילו להציל את מה שאפשר. להציל את עצמי. לא חושבת יותר כלום. אני בורחת מהחדר המסריח בעקבות העצמי שלי, כאילו המדורה שבציורים המפלצתיים שלו בוערת באמת ועוד רגע תרדוף אחרי לטהר גם אותי. לא יודעת למי להודיע. לא יודעת כלום. הדמעות מעוררות אותי ובחוף אני נתקלת בקיר.

*

הילד היחף מביט באמנון, שזקן הפרא מגיע עד חזהו לפאר את גלימת המשי הבהוקת. הילד מביט על כובעו המוור של אמנון, צועק לעבר הגבר הגבוה בערבית, תעזוב את החֶמֶר של דוד שלי! אני צריך לחזור אותו בעג'מי.

זה הסוס שלי, לוחש אמנון בנועם, תוך לעיסת הגת המבורך וממשיך לקשט את צוואר החמור הממאן בשרשראות הכסף, עבודת פיליג'ין מפוארת, המצטלצלות ברוח הקלילה הבאה ממל יפו. לסוס הזה שליחות קדושה. עליו להשיב את כתובת הכוהנים לתנעם, לוחש אמנון בחיוך רך כשבעיניו בוערות קרני השמש השוקעת. הילד לא מבין דבר מהמילים שהגבר המוור ממלמל לעומתו, אך מביט בטיפות אדומות של שקיעת יום שישי הנוטפות מן השמש לים, על ראשו של הגבר הפראי. אמנון חש שקלילות גופו, שרוה, מקרבת אותו אל היכולת להמריא. הוא קופץ על גב החמור בקפיצה זריזה, אוזו במושכות בידו השמאלית ובימנית שולף את חרבו מנדנה, מניף אותה בעיגול גדל והולך מעל ראשו עד כי האוויר בוכה את כאב טפטוף השקיעה האסי, והחרב מפלחת את האוויר לשניים ומותרה ריק גדל והולך. אמנון תוקע את הֶרְבֵּנוֹת בבטן החמור המבועת, שטיפות שקיעה גדולות נוטפות ממנו. אמנון שורק לבהמה שריקה חדה והסוס המפואר פורץ אל תוך הריק שנוצר ומוביל היישר אל המסגד המלא מתפללים הנסים מן החמור המטורף הנוטף כרמיל טהור, שועט פנימה ודורס בפרסותיו אנשים ושטיחוני תפילה. דמעות אושר זולגות מעיניו של אמנון כשהוא רואה על משקופו של המסגד את לוחית הכתובת הקדושה. הוא יודע שעוד מעט, לכשיסיר אותה ממשקוף מסגד הערלים של כפר אל-חאצ'ר, ישוב אל ביתו שבתנעם, יטהר עצמו שוב ממגעו האקראי בערלים, יצמיד את לוחית הכוהנים הקדושה למשקוף בית הכנסת, ויתרומם למעלת קדושה כזאת שיוכל סופסוף לצייר את ציוריו הגדולים. הוא יודע שעכשיו המילים הקדושות לא תמאנה להיכתב על הבדים. שצוהב חריף וזוהר של זריחה טהורה יבקיע אל העולם וימלא אותו באור יקרות למען ייגאל.

מתוך הספר עין מהגוני מאדן מדיצי' העומד לראות אור ב'ספרי עתון 77'